

**МІНІСТЕРСТВО ОСВІТИ І НАУКИ УКРАЇНИ
ОДЕСЬКИЙ НАЦІОНАЛЬНИЙ ЕКОНОМІЧНИЙ УНІВЕРСИТЕТ**

Кафедра банківської справи

Допущено до захисту
Завідувач кафедри

_____ (підпис)
“ ____ ” _____ 2019 ____ р.

КВАЛІФІКАЦІЙНА РОБОТА
на здобуття освітнього ступеня магістра
за спеціальністю 072 «Фінанси, банківська справа та страхування»
за магістерською програмою професійного спрямування
«Управління діяльністю банків на фінансовому ринку»
на тему:
**«ВПЛИВ ФІНАНСОВИХ ТЕХНОЛОГІЙ НА БАНКІВСЬКИЙ
БІЗНЕС»**

Виконавець:
Студент ФФБС групи 62К
Данилко Едуард Володимирович

Науковий керівник:
Д.е.н., доц.
Жердецька Лілія Вікторівна

АНОТАЦІЯ

Данилко Е. В.,

«Вплив фінансових технологій на банківський бізнес»,

кваліфікаційна робота на здобуття освітнього ступеня магістра зі спеціальності
072 «Фінанси, банківська справа та страхування» за магістерською програмою

«Управління діяльністю банків на фінансовому ринку»,

Одеський національний економічний університет

м. Одеса, 2019 рік

Кваліфікаційна робота магістра складається з трьох розділів. Об'єкт дослідження – процеси формування та розвитку банківської діяльності під впливом фінансових технологій.

У першому розділі роботи визначено наукові основи банківського бізнесу; охарактеризовано трансформації бізнес-моделей банківського бізнесу під впливом фінансових технологій та законодавче регулювання ринку фінансових технологій.

У другому розділі проаналізовано застосування Big Data в банківській діяльності; оцінено розвиток ринку P2P-кредитування; обґрунтовано інструменти грошового ринку в умовах цифрової економічної системи.

У третьому розділі здійснено моделювання впливу показників розвитку фінансових технологій на діяльність банків; сформувано інноваційні стратегії банків в умовах розвитку фінансових технологій.

Ключові слова: банк, банківська система, фінансові технології, Big Data, P2P-кредитування, бізнес-моделі банківського бізнесу, інноваційні стратегії банків.

ANNOTATION

Danilko Eduard,

" Financial Technologies Impact on Banking ",

qualification work for a master's degree in a specialty

072 "Finance, Banking and Insurance" under the Master's program

"Management of Financial Markets of Banks",

Odesa National Economic University

Odesa, 2019

The Master's qualification work consists of three sections. Object of study - the processes of formation and development of banking activities under the influence of financial technologies.

The first section of the paper identifies the scientific foundations of banking; Transformations of banking business models under the influence of financial technologies and legislative regulation of the financial technology market are characterized.

The second section analyzes the use of Big Data in banking; the development of the P2P lending market was evaluated; money market instruments under the conditions of the digital economic system are substantiated.

In the third section, the impact of financial technology development indicators on banks' activities is simulated; formed innovative strategies of banks in the conditions of development of financial technologies.

Keywords: bank, banking system, financial technologies, Big Data, P2P lending, business models of banking business, innovative strategies of banks.

ЗМІСТ

ВСТУП	4
РОЗДІЛ 1. ТЕОРЕТИЧНІ ОСНОВИ ВПЛИВУ ФІНАНСОВИХ ТЕХНОЛОГІЙ НА РОЗВИТОК БАНКІВСЬКОГО БІЗНЕСУ	7
1.1. Наукові основи банківського бізнесу: сутність, специфіка та класифікація.....	7
1.2. Фінансові технології та трансформації бізнес-моделей банківського бізнесу	11
1.3. Законодавче регулювання ринку фінансових технологій	20
Висновки до першого розділу.....	28
РОЗДІЛ 2. АНАЛІЗ ВИКОРИСТАННЯ ФІНАНСОВИХ ТЕХНОЛОГІЙ ЗА ОСНОВНИМИ НАПРЯМАМИ БАНКІВСЬКОГО БІЗНЕСУ	31
2.1. Обґрунтування напрямів застосування Big Data в банківській діяльності	31
2.2. Аналіз розвитку ринку P2P-кредитування	39
2.3. Інструменти платіжного ринку в умовах цифрової економічної системи	49
Висновки до другого розділу	55
РОЗДІЛ 3. ПЕРСПЕКТИВИ ВИКОРИСТАННЯ ФІНАНСОВИХ ТЕХНОЛОГІЙ В ДІЯЛЬНОСТІ БАНКІВ.....	57
3.1. Моделювання впливу показників розвитку фінансових технологій на діяльність банків	57
3.2. Формування інноваційних стратегій банків в умовах розвитку фінансових технологій.....	64
Висновки до третього розділу	80
ВИСНОВКИ.....	82
СПИСОК ВИКОРИСТАНИХ ДЖЕРЕЛ	87

ВСТУП

Актуальність роботи. В даний час відбуваються радикальні зміни в сфері фінансових технологій, які впливають на всю інфраструктуру банківського сектору та пов'язані з підвищенням рівня автоматизації, відкритості та клієнтоорієнтованості. Розвиток технологій штучного інтелекту, обробки великих даних, нових аналітичних інструментів і хмарних сервісів сприяє переходу на новий рівень якості обслуговування клієнтів. Сьогодні практично будь-яка фінансова операція може здійснюватися за допомогою мобільного пристрою; активно зростає число транзакцій, оснований на використанні альтернативних валют в рамках онлайн-платформ; широке поширення отримує абсолютно новий тип проведення фінансових операцій між пристроями без участі людини.

Стрімкий розвиток фінансових технологій обумовлює появу нових ринків і бізнес-можливостей для інноваційних підприємців, посилюючи конкурентне середовище і наповнюючи його невизначеністю. Водночас, розвиток фінансових технологій в окремих екосистемах є новим викликом для більшості фінансових установ і створює для них загрозу втрати ринкових позицій за умови недостатньо продуманого їх використання, що обумовлює необхідність і своєчасність дослідження таких процесів.

Вагомий внесок у вивчення фінансових технологій та особливостей їх застосування в банківській сфері зробили такі вчені-економісти, як Г.В. Белінська, Л.В. Жердецька, С.Б. Єгоричева, Д.І. Оськіна, Г.М. Поченчук, М.А. Федотова, В.А. Шеїн, О. В. Яценко, О. Васюренко, С. Гошал, Д. Дранове, Д. Емері, Р. Мертон, Г. Мінцберг, В. Соловійов, Д. Тіс, Л. Уайт, Л. Федулова, Дж. Фіннерті та інші. Однак додаткового обґрунтування потребують питання щодо можливості ведення партнерських зв'язків між банками та FinTech-компаніями, а також можливості ведення спільного бізнесу без впливу на роботу кожного.

Мета роботи полягає у розробці інноваційних стратегій банківського бізнесу, які формуються під впливом розвитку екосистеми фінансових технологій.

Завдання роботи. Досягнення мети потребує вирішення завдань:

- визначити наукові основи банківського бізнесу;
- охарактеризувати трансформації бізнес-моделей банківського бізнесу під впливом фінансових технологій;
- охарактеризувати законодавче регулювання ринку фінансових технологій;
- проаналізувати застосування Big Data в банківській діяльності;
- оцінити розвиток ринку P2P-кредитування;
- обґрунтувати інструменти грошового ринку в умовах цифрової економічної системи;
- здійснити моделювання впливу показників розвитку фінансових технологій на діяльність банків;
- сформулювати інноваційні стратегії банків в умовах розвитку фінансових технологій.

Об'єктом дослідження є процеси формування та розвитку банківської діяльності під впливом фінансових технологій.

Предметом дослідження є фінансові технології як фактор модернізації фінансової системи.

Методи дослідження. Під час виконання роботи активно використовується такі загальнонаукові методи пізнання, як: теоретичне узагальнення, порівняння та систематизація (при дослідженні сутності понять «інновації», «фінансові технології», «банківський бізнес»); графічний метод – для наочного представлення результатів аналізу.

Інформаційна база. Основною інформаційною базою для наукової роботи були: офіційні дані сайту НБУ, офіційні дані сайту Світового Банку. Було використано монографії та наукові статті вітчизняних та закордонних

вчених, матеріали наукових конференцій і досліджень, а також використовувалися інтернет-ресурси за тематикою дипломної роботи.

ВИСНОВКИ

FinTech - це широка категорія, яка відноситься до інноваційного використання технологій у сфері створення та доставки фінансових послуг і продуктів. Область застосування FinTech перетинається із різними сегментами банківського бізнесу, включаючи кредитування, надання консультаційних послуг, управління портфелем інвестицій, а також платежі і грошові перекази. Багато FinTech-компаній беруть на озброєння мобільні технології, великі дані та сучасні аналітичні інструменти задля більш точної персоналізації та пристосування продуктів і послуг до різних категорій споживачів. Якщо все ж таки поставити питання, банки та FinTech-компанії – партнери чи конкуренти, то тут неможливо дати однозначну відповідь. Деякі з фінтех-провайдерів підтримують партнерство з банками і міжнародними платіжними системами.

Отже, слід відмітити, що одними з визначальних чинників розвитку сучасної фінансової системи є впровадження фінансових технологій та діяльність FinTech-фірм. Орієнтація на неохоплений банківськими послугами сегмент та використання сучасних цифрових каналів дасть змогу не тільки швидко збільшити залучення населення до фінансового сектору, але й досить швидко масштабувати бізнес FinTech-компаній в Україні.

Крім того, важливим наслідком диджиталізації фінансових ринків стала також зміна самої бізнес-моделі організації банківського бізнесу. Адже у даний час у багатьох розвинених країнах відбувається перехід від класичної філіальної моделі до моделі дистанційного банківського обслуговування, а відтак усе більше операцій проводиться клієнтами без візиту в банк. Еволюція банківського обслуговування в бік дистанційній моделі пояснюється змінами способу життя сучасного суспільства, його усе більше оцифрування, тобто диджиталізацію, що також відображає і постійну динаміку соціального та економічного середовища банківської сфери. А тому у зв'язку із переносом центру ваги на дистанційне обслуговування функції існуючої банківської роздрібною мережі поступово звужуються, а банківські філії усе більше нагадують спеціалізовані сервіс-

центри. Цінність таких послуг для споживача полягає у тому, що вони розширюють часові та просторові рамки, в яких клієнт може здійснити банківські операції, що надає йому можливість самостійно вести роботу зі своїми рахунками, не прив'язуючи свої потреби до часу роботи конкретної банківської установи.

Отже головні результати запровадження фінансових інновацій у банківському бізнесі проявляються у розширенні клієнтської бази банку і його філіальної мережі, збільшенні частки ринку, скорочення трансакційних витрат на здійснення банківських операцій, а також у забезпеченні стійкості функціонування банку в довгостроковій перспективі. Це означає, що в умовах зростаючої конкуренції на ринках банківських послуг фінансові інновації в основному спрямовані на залучення нових і утримання існуючих клієнтів, а також на розширення спектру послуг, що надаються і вдосконалення технологій їх надання клієнтам. Крім того, фінансові інновації щодо оптимізації взаємодії з клієнтами призвели не лише до вдосконалення традиційних банківських продуктів, але і до створення нових типів банківських послуг, а також до удосконалення самої бізнес-моделі банківського бізнесу.

Отже, використання технології Big Data в бізнесі має низку переваг: спрощується планування; збільшується швидкість запуску нових проектів; підвищуються шанси проекту на затребуваність; можна оцінити ступінь задоволеності користувачів; простіше знайти і залучити цільову аудиторію; прискорюється взаємодія з клієнтами та контрагентами; оптимізуються інтеграції в ланцюзі постачань; підвищується якість клієнтського сервісу, швидкість взаємодії; підвищується лояльність поточних клієнтів.

Незважаючи на значні переваги, які дає бігдата-аналітика в банківському бізнесі, сьогодні більшість вітчизняних кредитних організацій використовують лише незначну частку інформації, котра у них зберігається. Лише окремі банки заявляють, що впровадили і застосовують відповідні системи. Серед них ПриватБанк, Монобанк, Рфйффайзен Банк Аваль та ін.

Підсумовуючи, зазначимо, що застосування технології Big Data в банківській сфері стрімко розвивається та має значні перспективи. Великі дані дають можливість проаналізувати кредитоспроможність позичальника, зменшити час розгляду кредитних заявок. За допомогою Великих даних можна проаналізувати операції конкретного клієнта і запропонувати банківські послуги, які відповідатимуть його запитам.

Сегмент P2P платформ для кредитування стрімко розвивається – динаміка за місяць складає від 2 до 6%. Найбільші суми характеризують діяльність платформ, які працюють у доларах США. Найбільш концентрованим є US P2P Lending & Equity ринок, де домінують основні гравці – Lending Club та Prosper. UK P2P Lending & Equity Platform та EU P2P Lending & Equity Platform характеризуються приблизно однаковим рівнем концентрації, хоча на європейському ринку домінує такий гравець як Mintos із часткою 42,7%, частка інших учасників ринку не перевищує 6,5%. Натомість на Британському ринку до олігополістів можна віднести Funding Circle UK, ZOPA та Ratesetter, частка інших компаній не перевищує 5,5%. Отже, не дивлячись на стрімкий розвиток та незначні бар'єри до входу в галузь, P2P Lending & Equity ринок є досить концентрованим із домінуванням основних учасників.

Варто звернути увагу на те, що нині бурхливий ріст в міжнародній економіці розрахунків, заснованих на системі блокчейна, послабив позиції грошових регуляторів і змінив діючий порядок емісії грошових знаків. Для запобігання негативним наслідкам необмеженої і неконтрольованої емісії приватних електронних грошей центральним банкам потрібно активно заявити себе на новому сегменті грошового ринку, визначити правила і характер відносин між різними учасниками системи цифрового грошового обігу. Новітні форми грошей матимуть істотні відмінності від нинішніх готівкових та безготівкових грошей. Їх поява на міжнародному грошовому ринку була викликана низкою об'єктивних чинників: а) інтересом до інновацій з боку фінансового сектора для більш повного задоволення потреб всіх

учасників ринку; б) появою нових учасників на ринку платіжно-розрахункових послуг; в) істотним скороченням використання готівки в обігу ряду розвинених країн; г) використанням приватних цифрових токенів і модернізацією системи розрахунків із застосуванням блокчейна.

Таким чином, багато зі створених в Україні FinTech-компаній націлені на загальний європейський ринок. Відбувається експорт інтелектуального ресурсу до інших країн. Але, в позитивному плані, формується інфраструктура, необхідна для розвитку стартап-середовища, у вигляді акселераторів та інкубаторів. Проте задля стимулювання зростання нових проектів необхідно ще пройти серйозний шлях створення правильних умов для ведення бізнесу в країні - це стосується як регуляторного середовища та змін у законодавстві, так і політики оподаткування для інноваційних компаній, а також простоти та прозорості у створенні стартапів.

Обґрунтовані стратегії розвитку банківського бізнесу в умовах впливу FinTech:

- Банк «Радник» - цілісні консультаційні послуги на основі довіри з фінансових (і додаткових) питань для кінцевих клієнтів. Портфель продуктів охоплює широкий спектр власних і сторонніх продуктів і послуг (відкрита архітектура). Пропозиція послуг, що виходить за рамки чистої фінансової необхідності, наприклад, послуги консьєржа, фінансова освіта

- Банк «Лідер» - розробка і пропозиція привабливих нових продуктів і послуг для існуючих і нових клієнтів. Швидкий час виходу на ринок інноваційних продуктів і послуг в пошуках переваг першопрохідника. Можливість переводити потреби клієнтів в нові продукти

- Банк «Транзакція» - орієнтований на використанні ефекту масштабу за рахунок партнерства з іншими постачальниками. Виступає в якості консолідатора транзакцій і/або зберігача депозитів і цінних паперів (використовуючи ефект масштабу), а також аутсорсинговим провайдером для послуг, які вимагають банківської ліцензії або спеціальних знань

- Банк «Провайдер керуючих рішень» - зосередження на створенні ефекту масштабу за рахунок надання банківських рішень іншим провайдерам
- Банк «Універсальний» - досягнення масштабу у всіх напрямках своєї діяльності для зниження рівнів витрат і підвищення загальної ефективності. Пропонування складних продуктів та послуг через використання можливостей різних бізнес-підрозділів.

СПИСОК ВИКОРИСТАНИХ ДЖЕРЕЛ

1. Дзюблюк О. В. Роль банківської системи в інноваційному розвитку економіки // Вісник Тернопільського національного економічного університету. – 2019. – №1. – с. 81-101.
2. Трансформація банківської системи у контексті глобалізаційних викликів: монографія / за ред. д.е.н., проф. О. В. Дзюблюка. – Vienna : Premier Publishing s.r.o. Vienna,
3. Digitization of the Economy of Ukraine: Strategic Challenges and Implementation Technologies /Natalia Pantelieieva ; [Sergii Krynytsia](#) ; [Yulia Zhezherun](#) ; [Mykhailo Rebryk](#) ; [Liudmyla Potapenko](#) // 2018 IEEE 9th International Conference on Dependable Systems, Services and Technologies (DESSERT), 24-27 May, 2018, Page(s):508-515.
4. Taylor-Sakyi, Kevin. (2016). Big Data: Understanding Big Data.
5. Foster Provost and Tom Fawcett. “Data science for business”. O’Reilly, 2013
6. Mark A. Beyer and Douglas Laney. “The Importance of 'Big Data': A Definition”. Gartner, 2012
7. Bill Franks. “Taming the big data tidal wave”. Wiley, 2012
8. David R. Hardoon and Galit Shmueli. “Getting started with business analytics – insightful decision making”. Talor & Francis Group.2013
9. IBM предложил классификацию цифровых банков [Электронный ресурс]. — Режим доступа : <https://www.forbes.ru/biznes/371421-ibm-predlozhil-novuyu-klassifikaciyu-cifrovyh-bankov>.
10. Big Data in the Banking Industry: The Main Challenges and Use Cases [Electronic resource]. — Available at :: <https://easternpeak.com/blog/big-data-in-the-banking-industry-the-main-challenges-and-use-cases/>.
11. Big data in banking for marketers. How to derive value from big data [Electronic resource]. —Available at ::

<https://www.evry.com/globalassets/insight/bank2020/bank-2020---big-data---whitepaper.pdf>.

12. Концепти інноваційного розвитку підприємництва [Текст] : [Монографія] / За заг. ред. д.с.н., проф. Храпкіної В. В.; Національний університет «Києво-Могилянська академія». К.: Інтерсервіс, 2018. 263 с.

13. Basel Committee on Banking Supervision, Consultative Document: Sound Practices: Implications of fintech developments for banks and bank supervisors [Virtual Resource]. – Basel. – August 2017. – Access Mode: <https://www.bis.org/bcbs/publ/d415.pdf>

14. Коваленко В.В. Розвиток Fintech: загрози та перспективи для банків України. Приазовський економічний вісник. 2018. № 4(09). С. 127-132

15. Оніщенко Ю.І. Банківська діяльність в умовах розвитку цифрових технологій. Вісник Одеського національного університету. Серія: Економіка. Том 23. Випуск 8 (73). 2018. - С. 160-165.

16. FinTech credit. Market structure, business models and financial stability implications. Report prepared by a Working Group established by the Committee on the Global Financial System (CGFS) and the Financial Stability Board (FSB)

17. 1. Національний банк ініціює врегулювання питання P2P кредитування [Електронний ресурс] / Національний банк України. – Режим доступу: http://www.bank.gov.ua/control/uk/publish/article?art_id=30375585.

18. 2. Крухмаль О.В. Peer-to-peer кредитування в Україні: перспективи розвитку та виклики для банків / О.В. Крухмаль, О.С. Заєць // Міжнародний науковий журнал «Інтернаука» Серія: «Економічні науки». – 2017. – 2 (24). – Т. 2. – С. 93-96.

19. 3. Report: Global Crowdfunding Market 2016-2020 [Електронний ресурс]. – Режим доступу: <https://crowdfundbeat.com/mobile/2016/02/03/report-global-crowdfunding-market-2016-2020//> – Назва з екрану. – Дата перегляду: 28.05.2019.

20. Finance+monthly (2017), "The World's Top 10 Cashless Countries In 2017", available at: [Електронний ресурс]. – Режим доступу : <https://>

www.finance+monthly.com/2017/10/the+worlds+top+10+cashless+countries+in+2017/ (Accessed 10 May 2018).

21. Олешко А. Інноваційні тенденції розвитку безготівкової економіки / А. Олешко // Інвестиції: практика та досвід – 2018. - №10. – С. 22-25.

22. Огляд ринку платіжних карток та платіжної інфраструктури України за 2018 рік [Електронний ресурс]. – Режим доступу :<https://bank.gov.ua/doccatalog/document?id=88661687>.

23. Савинский С.П. Криптовалюты и их нормативно – правовое регулирование в КНР, Из зарубежного опыта / С. Савинский // Деньги и кредит. – 2017. - №7, - С. 63-70.

24. Дубянский А.Н. Теория происхождения денег и криптовалюты, Дискуссионные материалы // А.Н Дубянский // Деньги и кредит. – 2017 - № 12 С. 134-139.

25. International banking and financial market developments. BIS Quarterly Review. September 2017, с. 59-61 [Електронний ресурс]. – Режим доступу :https://www.bis.org/publ/qtrpdf/r_qt1709.htm.

26. Фінтех в Україні: тенденції, огляд ринку та каталог. URL: https://data.unit.city/fintech/fgt34ko67mok/fintech_in_Ukraine_2018_ua.pdf. (дата звернення: 15.05.2019).

27. FinTech в Україні: чому потрібно розвивати ринок фінансових технологій? URL: <https://evris.law/uk/stattja-fintech-vukraini-chomu-potribno-rozvivati-rinok-finansovih-tehnologij>. (дата звернення: 15.05.2019).

28. Комплексна програма розвитку фінансового сектору України до 2020 року : затверджена Постановою Правління НБУ від 18.05.2015 р. № 391. Дата оновлення 16.01.2017. URL: <http://zakon5.rada.gov.ua/laws/show/v0391500-15>. (дата звернення: 15.05.2019).

29. Усоскин В. М., Белоусова В. Ю., Козырь И. О. Финансовое посредничество в условиях развития новых технологий. Деньги и кредит. 2017. № 5. С. 14-21. URL:

http://www.cbr.ru/content/document/file/26408/usoskin_05_17.pdf. (дата звернення: 15.05.2019).

30. Коваленко В. В. Розвиток FinTech: загрози та перспективи для банків України. Приазовський економічний вісник. 2018. Випуск 4(09). С. 127-133. URL: . (дата звернення: 15.05.2019).

31. Переваги фінтех-компаній перед традиційними банками – думка експерта. URL: <https://news.finance.ua/ua/news/-/413865/perevagy-finteh-kompanij-pered-tradytsijnymy-bankamy-dumka-eksperta>. (дата звернення: 15.05.2019).

32. FinTech. Тенденції та перспективи. URL: <https://minfin.com.ua/ua/2017/12/07/31324053/>. (дата звернення: 15.05.2019).

33. Гуляєва Л.П. Сучасні підходи до визначення економічної сутності банку // Теорії мікромакроекономіки. Збірник наук. праць професорсько-викладацького складу і аспірантів / За ред. Мальчина Ю.М., Ніколенка Ю.В. – 2008. – Вип.28. – С.106 – 115.

34. Schueffel P. Taming the Beast: A Scientific Definition of Fintech. Journal of Innovation Management. 2017. Vol. 4. Iss. 4. P. 32–54

35. Морозко Н.И., Диденко В.Ю. Основные тренды развития индустрии финансовых технологий: монография. Москва: РУСАЙНС, 2017. 176 с.

36. Поченчук Г.М. Фінансові технології: розвиток і регулювання//Економіка суспільства. – 2017. - №13. – С. 1193-1200

37. Дудинець Л.А. Розвиток фінансових технологій як фактор модернізації фінансової системи//Миколаївський національний університет імені В.О. Сухомлинського. – 2018. - №22. – С.794-798.

38. FinTech, RegTech and SupTech: What They Mean for Financial Supervision / Toronto Leadership Centre [Електронний ресурс]. – Режим доступу : <http://res.torontocentre.org/guidedocs/FinTech%20RegTech%20and%20SupTech%20-%20What%20They%20Mean%20for%20Financial%20Supervision.pdf>.

39. Крістофер Дембік: чи зможе фінтех вплинути в майбутньому на роботу банків? - [Електронний ресурс]. – Режим доступу : <https://news.finance.ua/ua/news/-/381300/kristofer-dembik-chy-zmozhe-finteh-vplynuty-v-majbutnomu-na-robotu-bankiv>
40. Фінтех&банки: колаборація чи зростаюча конкуренція. - [Електронний ресурс]. – Режим доступу : <https://mind.ua/publications/20181396-finteh-andamp-banki-kolaboraciya-chi-zrostayucha-konkurenciya>
41. Банківська система України [Текст] : монографія / В. В. Коваленко, О. Г. Коренєва, К. Ф. Черкашина, О. В. Крухмаль. – Суми : ДВНЗ “УАБС НБУ”, 2010. – 187 с.
42. Онищенко Ю.І. Основні етапи еволюції банківської діяльності//Науковий вісник Херсонського державного університету. – 2014. - №6. – С.45-49. - [Електронний ресурс]. – Режим доступу: [file:///C:/Users/User/Desktop/%D0%BA%D0%BE%D0%BD%D0%BA%D1%83%D1%80%D1%81/Nvkhdu_en_2014_6\(5\)__12.pdf](file:///C:/Users/User/Desktop/%D0%BA%D0%BE%D0%BD%D0%BA%D1%83%D1%80%D1%81/Nvkhdu_en_2014_6(5)__12.pdf)
43. Костютенко О.А. Виникнення та еволюція банківської справи. - [Електронний ресурс]. – Режим доступу: <http://radnuk.info/pidrychnuku/bank-pr/270-kostytenko/4201-s-2-----.html>
44. Мельник П. В. Банківські системи зарубіжних країн – банківські системи зарубіжних країн : підручник / Мельник П. В. – К. : Видво ЦУЛ ; Алерта. – 2010. – 574 с.
45. Костюченко О. А. Банківське право України : підручник / О. А. Костюченко. – 3-тє вид. – К. : Вид-во А.С.К., 2003. – 928 с.
46. Малиновська Т. М. Виникнення та розвиток банківської справи / Т. М. Малиновська // Форум права. – 2012. – № 1. – С. 588–592.
47. М. Олещук Еволюція становлення та прогноз розвитку ринку банківських послуг України.//Науковий вісник. – 2011. - №7. – С.1-7. - [Електронний ресурс]. – Режим доступу: http://lvivacademy.com/vidavnitstvo_1/visnik7/fail/oleshchuk.pdf

48. Global Findex database. [Електронний ресурс]. – Режим доступу: <http://www.worldbank.org/en/programs/globalfindex>

49. Фінансова інклюзія. - [Електронний ресурс]. – Режим доступу: https://bank.gov.ua/control/uk/publish/article?art_id=3961976&cat_id=3115908

50. Единороги FinTech: ТОП стартапов, которые стоят больше \$1 млрд. - [Електронний ресурс]. – Режим доступу: <https://psm7.com/articles/27-fintech-startapov-stoimostyu-svyshe-1-mlrd.html>

51. Мазаракі А., Волосович С. Fintech у системі суспільних трансформацій.//Вісник КНТЕУ. – 2018. - №2. – С.5-18.

52. Rao A. 10 Trends on Big Data, Advanced Analytics. URL : http://insurancethoughtleadership.com/ten-trends-on-big-data-advanced-analytics/?utm_campaign=ITL%20SUBSCRIPTION&utm_source=hs_email&utm_medium=email&utm_content=57241495&_hsenc=p2ANqtz9uEHxMVDfU3vVY8o1xYsZbbyML_gMbs1vvPdvghOIIoPRUXJpocS4ho09isGDCsZmfyS69Y_eruHLsxWDP_ig3n0w&_hsmi=57241495

53. Fintech Outlook 2018: Digital Payments to Rise. URL : <https://investingnews.com/daily/tech-investing/fintech-investing/fintech-outlook>

54. Why Financial Inclusion [Електронний ресурс]. — Режим доступу : <http://www.gpfi.org/about/why-financial-inclusion>

55. World Bank Policy Research Working Paper 6025, Measuring Financial Inclusion, The Global Findex Database. — Washington, 2012 - [Електронний ресурс]. — Режим доступу : http://www.wds.worldbank.org/servlet/WDSContentServer/WDSP/IB/2012/04/19/000158349_20120419083611/Rend ered/PDF/WPS6025.pdf

56. Strengthening financial integrity through financial inclusion and the situation of the moneyval jurisdictions Strasbourg, 2014. - [Електронний ресурс]. — Режим доступу : http://www.coe.int/t/dghl/monitoring/moneyval/Publications/Financial%20Inclusion%20Report_EN.pdf

57. United Nations Capital Development Fund, Building Inclusive Financial Sectors for Development, United Nations. — New York, 2006 - [Електронний ресурс]. — Режим доступу : http://www.unctd.org/sites/default/files/Documents/bluebook_1.pdf.

58. MEDICI FinTech's Global Knowledge Network. URL: <https://medici.letstalkpayments.com/companies>

59. EY FinTech Adoption Index 2017. URL: [https://www.ey.com/Publication/vwLUAssets/ey-fintech-adoption-index-2017/\\$FILE/ey-fintech-adoption-index-2017.pdf](https://www.ey.com/Publication/vwLUAssets/ey-fintech-adoption-index-2017/$FILE/ey-fintech-adoption-index-2017.pdf)

60. Global FinTech Report 2017. URL: <https://www.pwc.com/jg/en/publications/pwc-global-fintech-report-17.3.17-final.pdf>

61. ФінТех в Україні: тенденції, огляд ринку та каталог. - [Електронний ресурс]. — Режим доступу : https://data.unit.city/fintech/fgt34ko67mok/fintech_in_Ukraine_2018_ua.pdf

62. FinTech Ukraine 2017: матеріали конференції. URL: <https://mind.ua/publications/20178132-fintech-v-ukrayini-yak-jomuobijti-banki-ta-na-chomu-zaroblyati>

63. Natalia Kharcenko Dynamics of internet usage in Ukraine: may 2017. URL: <http://www.kiis.com.ua/?lang=eng&cat=reports&id=705&page=1>

64. Про затвердження Комплексної програми розвитку фінансового сектору України до 2020 року. Постанова 18.06.2015 №391 зі змінами 16.01.2017. - [Електронний ресурс]. — Режим доступу : <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/v0391500-15>

65. Вікулов В. С. // Типологія банківських інновацій // Фінансовий менеджмент. – 2011. – № 6

66. Матвійчук Н.М., Бурлачук Н.Ю., Гарбар Ж.В. Розвиток інновацій в сучасній банківській сфері України// «Молодий вчений». – 2015. - №5. – С. 28-30

67. Banks and the FinTech Challenge: How disruption has been a catalyst for collaboration and innovation 2016 [Електронний ресурс]. – Режим доступу : <https://www.currencycloud.com/files/2016-Banks.and.the.Fintech.Challenge.pdf>.

68. Жердецька Л.В. Городинський Д.І. Розвиток фінансових технологій: загрози та можливості для банків//Економіка і суспільство. – 2017. - №10. – С. 583-588 -[Електронний ресурс]. — Режим доступу : http://www.economyandsociety.in.ua/journal/10_ukr/101.pdf

69. Consultative document on the implications of fintech for banks and supervisors issued by the Basel Committee. - [Електронний ресурс]. — Режим доступу: <https://www.bis.org/press/p170831.htm>

70. Базельський комітет увидел в фінтехе риск для банков. - [Електронний ресурс]. — Режим доступу: <https://www.rbc.ru/finances/04/09/2017/59ad67f39a79477e3de93754>

71. Хотяшева О.М. Финансирование и оценка эффективности инноваций / О.М. Хотяшева // Управление корпоративными финансами. – 2004. – № 1. – С. 37-42.

72. Закон України «Про фінансові послуги та державне регулювання ринків фінансових послуг» від 12 липня 2001 р. № 2664-III - [Електронний ресурс]. – Режим доступу : <http://zakon4.rada.gov.ua/laws/show/2664-14>.

73. Офіційний сайт Національної комісії, що здійснює державне регулювання у сфері ринків фінансових послуг - [Електронний ресурс]. – Режим доступу : <http://nfr.gov.ua/>

74. Бондаренко Є. П. Механізм регулювання ринку фінансових послуг України : автореф. дис. ... канд. екон. наук : 08.00.08 [Електронний ресурс] / Є. П. Бондаренко. – Суми, 2011. – Режим доступу : http://dspace.uabs.edu.ua/jspui/bitstream/123456789/6650/1/6_Bondarenko_disser_w.pdf

75. FinPost Розвиток фінансових технологій в Україні потребує законодавчого регулювання. III - [Електронний ресурс]. – Режим доступу : <https://finpost.com.ua/news/11244>

76. Питання розвитку фінансової інклюзії в Україні. Частина перша. - [Електронний ресурс]. – Режим доступу : <https://ema.com.ua/news/chastina-persha-digital-financial-inclusion-ukrainian-agenda/>
77. Комплексна програма розвитку фінансового сектору України до 2020 р. // Сайт Національного банку України - [Електронний ресурс]. – Режим доступу : <https://bank.gov.ua/doccatalog/document?id=43352266>.
78. Forbes/Финансы и инвестиции. Регулирование финтеха: пять ключевых шагов к устойчивому росту. - [Електронний ресурс]. – Режим доступу : <https://www.forbes.ru/finansy-i-investicii/347835-regulirovanie-finteha-ruat-klyuchevyh-shagov-k-ustoychivomu-rostu>
79. Школьник І. Особливості державного регулювання фінансового ринку в Україні / І. Школьник // Науковий журнал : фінансова політика і фінансовий механізм.- 2017 – с.86-93.
80. FinTech 2.0: Creating new opportunities through strategic alliance 2015 [Електронний ресурс]. – Режим доступу : http://www.gtb.db.com/docs_new/GTB_FinTech_Whitepaper_A4_SCREEN.pdf.
81. Офіційний сайт Національного Банку України [Електронний ресурс]. – Режим доступу : www.bank.gov.ua/control/uk/index
82. Macroeconomic Management When Policy Space Is Constrained: A Comprehensive, Consistent, and Coordinated Approach to Economic Policy / [V. Gaspar, M. Obstfeld, R. Sahay and others] // IMF Staff Discussion Note. – 2016. – September. – 43р.
83. Top 10 Trends in Banking – 2017 [Електронний ресурс]. – Режим доступу: <https://www.capgemini.com/%20banking>